

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, temető-utca 12. sz. Ide intéendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmertetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intéendő a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésnyil-nyiltér-és felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peitisor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezészerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A kassai határozat.

A tiszai ág. ev. egyházkerület Kassán tartott közgyűlése a klenóczi egyház felügyelőjét Daxner Istvánt, felfüggesztette hivatalától s elrendelete a fegyelmi eljárást és „ennek fogantatásával nem a gyengeségről, gyámoltalanságáról ismeretes kishonti, hanem a gömői esperesség elnökségét bízta meg,“ e szavakkal végzi tudósítását az „Egyetértés“ kassai levelezője a gyűlés folyamáról.

Hát hiszen mi nem igen szólnánk a tudósításhoz, mert tudjuk, hogy a ki szelet vet, rendesen vihart szokott aratni. Daxner István politikai, társadalmi és egyházi szereplése sokkal ismeretesebb, semhogy az egyházkerületnek határozatát igazságtalannak tarthatnók; csakis annyit jegyzünk meg reá, hogy az illető felfüggesztett egyházfelügyelőt sokkal ügyesebbnek ismerjük, semhogy ő a haza, a magyar nemzet ellen alattomban szőtt tervei megvalósításánál nyíltan összekötésbe jött volna a fennálló törvényekkel; van esze hozzá, hogy magát bajba ne keverje.

De mert az egész törekvést, mi az ő és elvtársai működését jellemzi, sokkal kisebbnek és veszélytelenebbnek tartjuk, semhogy ő valaha a Janku szerepére vállalkozhatnók: így az egész ügyről csakis mellékes emlékeztünk volna meg. Azonban a fent idézett tudósításnak végszavait, mi a saját részünkről nem tartjuk minden tekintetben méltányosnak, mert a kishonti esperesség elnökségének mellőzését ez ügyben azzal indokolja, hogy az „gyenge és gyámoltalan“

Mi, kik ismerjük a hazafias pártnak, s azoknak küzdelmét a kishonti esperességben, kiket nemzetiségi aspirációk vezetnek, figyelemmel kísértük és kísérik az esperesség beléletében felmerülő mozzanatokat, lehetetlenség elismerésével nem adózunk azoknak, kik az egyház autonóm jogait mindenütt és mindenben a magyar haza

és alkotmány egyik támaszának tartották a multban, s tartják a jelenben is nemcsak széles hazában, de még a veszett hirű kishonti esperességben is. S ha valahol elismerés illeti meg e törekvést, kétszeresen érdemlik azt meg azok, kik sokszor — valljuk meg őszintén — magukra hagyatva teljesítik legszentebb egyházi és honfiai kötelességeiket.

Ily elem létezését a kishonti esperességben kétségbe vonni több volna a tévedésnél, mert a papok, tanítók tekintélyes része, a világi elem egy pár túlzó kivételével hű fia a hazának, tisztelője az ország alkotmányának. — Így nem azért bízta meg a közgyűlés a gömői esperességet a fegyelmi ügy végrehajtásával, mert az „gyenge és gyámoltalan,“ hanem azért, mert maga is érdekelt fél, minthogy a félrevezetett nép hivatalos működése közben épen a kishonti esperesség elnökségét sértette meg. Panaszló és ítélő egy személyben — úgy hisszük jogszerűen nem is lehetett volna.

Ennyit az „Egyetértés“-ben megjelent tudósításra.

A mi a kishonti esperességet illeti, mi az itt felburjánzott hazaelenes törekvéseket egyrészt a magyar hazafias elem tulságo; toleranciajában s abban találjuk, hogy az egyházkerület épen akkor nem jött segítségére az esperességnek, midőn arra leginkább szüksége volt. Értjük alatta a pap, tanító s felügyelő választásokat. — Ismeretesebb azon vakondok, kik itt az autonomia köpönyege alatt szövik nemzetellenes működésüknek szálait. Vannak ilyenek a papok, tanítók s felügyelők között elegenden. — S ha valamelyik eltévedt ifju itt vagy ott ismeretessé lön nemzetiségi aspirációiról, — ha üresedésbe jött valamelyik egyház a kishonti esperességben, becsempészik ide árutakon a szegény nép félrevezetésével, a hazafiasság látszatának mutogatásával fél-

revezetvén legtöbb esetben még a hazafias érzelműeket is. — Így erősödött a hazaelenes elem a Rima-völgyén, míg végre a magyar elem befolyását ingatagga tette az egyházi téren. Így vált a küzdelem a multban acuttá, így veszített tért lépésről-lépésre a hazafias elem a multban, s ennek következményeit érezzük a jelenben, és fogjuk érezni ezután is, ha a delegált fegyelmi bíróság működését csupán a klenóczi esetre fogja kiterjeszteni, míg a satellesek sok más helyen háborítatlanul működnek tovább. De ha Klenóczon is jól körül fognak tekinteni, s ott azokat, kik a népet félrevezették, megérdemelt jutalomban részesítik, sőt figyelmüket — támaszkodva az egyház egyetem azon határozatára, mely szerint „a magyar nemzet ellen elkövetett vétség, kanoni vétséget képez,“ mindenütt és mindenki ellen személy válogatás nélkül ki fogják terjeszteni: rövid idő alatt megtisztul a kishonti esperesség, s visszanyeri azon nimbust a honfiai téren is, melyet jeles papjai a mult században a tudományos téren megszerettek, s a melyet az utódok egy része lépten nyomon igyekeznek a papi és tanítói állással és hivatással össze nem egyeztethető törekvésekkel elhomályosítani.

A h é t r ő l.

Ismét egy mozgalmas hét. Egy élénk kép, melynek fűre alakjai pajkos koboldokhoz hasonlóan — könnyed jüteket özneek csapongó képzelettel. Vigan úgrándoznak, futkosnak körülöttem, s e szaladgálás eszembe juttatja azt a nyápicz távfutót, ki csak néhány nap előtt harsogó trombitaszóval esdítette össze a köznépet, hogy ez gyönyörködjek az ő „wersenfutásában,“ melyet élete bájos (?) párjával főterünkön rendezett.

Ki a természetes hölgyet épen nem izléses costumejében látta, nem igen számított rá, hogy Eris almáját ő viszi el diadalmasan a küzdterről. Prognosisunk igen jó volt, amennyiben már a negyedik tournál kidőlt a deli

T Á R C Z A.**Népdal.**

Virágzik a kakukfi a temetőn,
Nem jó kapni akármilyen szeretőn.
Mert a legtöbb, ha mondja is, hogy szeret,
Csalfa szive, tudom könnyen igen könnyen elfeled.

Buza helyett néha konkoly — gaz terem,
Lám engem is mire vitt a szerelem;
Hogy fogadta: örökre hű maradok.
Es most mégis hűség helyett, hűtlenséget aratok.

Bárány felleg veszi körül az eget.
Fájó bánat emésztí a szívemet . . .
— Ha megtelek a felleg majd leszakad,
Fájdalmában a szívem is előbb-utóbb meghasad.

Lefutott egy szép esillaga az égnek,
Falu hosszát hűtlenségről beszélnek,
A lefutott szép esillagot siratják,
Most temetik egy hűtlen sziv egy csalfa sziv halottját.

Sárga levél borítja a temetőt.
Verd meg Isten a hűtelen szeretőt.
— Ne verd meg te, — lenn már könnyű feledni —
Hát ha tud majd más valakit örökre hűn szeretni!?

T. E.

Nagy-Rőcei élet.

„Ha a föld az Isten kalapja,
Ugy hazánk a bokréta rajta.“

Mint olyan aki e hazát nem csak szereti, de nagyrésztben ismeri is, bátran hozzá tehetem, hogy azon bokrétaban egyike a legszebb virágszálaknak Nagy-Rőce páratlan környékével, mely vetekedik szépségben a Bikkal, a híres Stracenoval és Vágvölgyvel, és melyet csakis a Tatra mulhat felül!

Igaz ugyan, hogy mint minden virágot, úgy ez is sok lepke röpkedi körül, sőt csipős darázsok, de még nagyobb fajta „két lábú“ — tollas — állatok is, mint sasok és kányák fordulnak ott elő, de hát az a természet rendje, ahol virág, ott lepke, a hol szelid nagyszemű özikék, ott sasok és bussárdok is vannak, és így a rőcei

sasoknak is megvan a természet nagy háztartásában rendeltetésök, melyet ők is be fognak tölteni, amennyiben vagy meg fognak helyben szelidítettetni, vagy pedig valami vadászatkedvelő által elejtetni! Most azonban mindenestre alkalmazkodnak a hely- és környék érdekeihez!

Vannak azonban szorgalmas méhek is! melyek a legnagyobb érdemeket szerzik, azon fáradozásaikkal, hogy a Rőceznél időző, legkellemesebb napjai közé számíthassa azokat, melyeket ott töltött! Ezen méhek csakis anyiban térnek el a természet rendjétől, hogy nemcsak királynőjök, de királyuk is van! és ez így nagyon jól van! mert míg a királynő egy minden ízében finom dáma, művésznő és a legszeretreméltóbb háziasszony, addig a király egy lelkes hazafi és tökéletes gentleman, aki nemcsak arról gondoskodik, hogy a közönség és vendégei mulassanak, és pedig kitűnően mulassanak, de arra is van gondja, hogy a közjó, a haladás, és főképp a haza és a magyarság érdekei, jelentékenyen előmozdittassanak. Már pedig, hogy mindez egy embernek sikerüljön, ahoz nemcsak genie, de oly fáradhatlan fizikum is kell, mint a minővel a mi kedves királyunk rendelkezik! Adja Isten, hogy azt a közjó és barátai, valamint minden jó magyar ember örömeire még nagyon soká megtartsa!

Igaz, hogy a királynak vannak „munkásai,“ és pedig kitűnő munkásai, de ő előtte is megváltak azok, csak az ő varázsvesszőjével kellett azokat életre ébreszteni, hogy ne heverjenek parlagon, hanem tényezőjévé váljanak egy oly társadalmi életnek, mely kihát minden irányban, s anyagi és erkölcsi sikereinek példája által lelkesíti mindazokat, akiknek alkalmuk volt tapasztalni, hogy a pár évvel ezelőtt még nagyon is buján tenyésző magyarellenes eszmék féskében nem csak egy magyar társaságot alkotott, ami mindenkinek elégtételére szolgál, hanem van egy magyar tanítvány is, mely az erélyes vezetés, az anyagi segély, és lelkes tanárok közreműködésével biztosítja a jövő nemzedéket a hazának! Rendeznek ott társasvacsorákat, kirándulásokat, hangversenyeket és színelőadásokat. Végére hagytam a földolgot, van ott a „határban“ egy fürdő! E helyen jutott eszembe azon felszó, melyet nemcsak most, de ezentul mindig fogok használni, ha Nagy-Rőceztől van szó:

„Ha a föld az Isten kalapja,
Ugy hazánk a bokréta rajta.“

és bár mennyire ismerem is ezen „bokréta“ a legszebb virágszál benne mégis csak Nagy-Rőce páratlan völgyével.

Sebb kilátást gondolni sem lehet, amit egy természetbarát szive megkíván, mindazt egy pillantással áttekinthetjük. A fürdőkertnek egy-egy magasabb pontjáról, a legszebb völgyet látjuk, mely körül övezve hegycsúcsok által egy patak ezüst szalagjával átszelve, a föld legkiecsőbb zugát tárja elének! Jobbra le szemünk a gyönyörű „Kakas“ hegyet pillantja meg; mely a Királyhegy után — a magas Tatrát kivéve — legmagasabb Magyarországon, és alakja is nagyon hasonlít hozzá. Fölfelé tekintve pedig a híres Murány várat látjuk, és ha naplementekor a főlzálló ködök a nap sugarival küzdenek, mintha látnók a szép és boldogtalan Mária sisakját csillogni, és azt képzeljük, hogy még a szép nő szeméit is látjuk, a mint vágó pillantást vet le az alól táborzó hősré és mintha megcsillanna szemében a fájdalom gyöngye, mely azt bizonyítja, hogy az asszony, még ha hőslelkű is, csak gyöngéd nő!

De bár mily szép a mult, ha elfordítjuk szemünket, egy nem kevésbé kedves képet látunk; s miután a mostani mitrailleuse világban már oly hősöknek és hősnőknek nincs működési körük, annál nagyobb van azoknak, akik követni kéznek a Nagy-Rőcei méhakat a hol „Királynő“ és „Király,“ valamint minden egyes „munkás“ lelkesedéssel, szakértelemmel és jó kedvvel végzi munkáját, hogy az „egész“ nagyot, az eszmét érvényre juttassa, és a kellemesét a hasznossal egyesítse!

A kellemesét a hasznossal; mert okvetlen hasznára lesz a városnak és környékének ez a fürdő, és azon özszeg, melyet a város szakértelmet tanúsító áldozatkész-séggel most befektet, idővel jövedelmi forrásává válhatik az egész környéknek.

Ugyanis építenek most új fürdő és lakóházat, ahol egyelőre kisebb számú vendég, nemcsak üdülést és szórakozást, hanem a beteg gyógyulást is találhat. Hideg és meleg fürdő, douche, hidegvíz gyógymódra, minden kellék, ásványvíz és tejkurára a lehető legalkalmasabb hely, kirándulásokat az említett pontokra is könnyen lehet tenni, továbbá egészséges lakás, jó konyha, és a város közelségénél fogva, minden apró kényelemre számíthatnak mindazok, akik a nyarat egy csendes, de nagyon kellemes helyen akarják eltölteni. Minden ember és természetbarát egyaránt kívánhatja, hogy ez a fürdő minél hamarabb virágozzék fel, és hogy az idegen, aki talán csak pillangóként vetődött ide, hogy ezt a „szép virágot“ meglátogassa, itt fecskevé változzék, és nyaranta felkeresse azt a kies féskét!

hölgy, s a faképnél hagyta férjét, kivel talán „meg sem esküdt.”

Forduljunk el hát ez épen nem gyönyörködtető képtől, s nézzük a „Sürgöny“-t, melylyel a panoptikum igazgatója lepte meg közönségünket. Közel van, mindjárt meg is élvezhetjük a Frigyes volt német császáron végzett nagy műtét gypsz-utánzatát, mely csak most érkezett meg — a közönségnek. Nagy üvegszekrényben ül a beteg trónörökös — mert még akkor csak az volt, — s előttünk áll képe azon nevezetes műtétnek, melylyel a jeles férfi életét meg akarta hosszabbítani az orvosi tudomány. A látvány igen szép, s a mű kivitele bámulatos, érdemes megtekinteni. Mi gyönyörködtünk benne, de csak kevés érdeklődővel, — ősi felöltőbe bujva — mert hát oly csuf időjárással kezdődött a hét, hogy mindenki meghúzódott szobájában a dolce farniente társaságában, — sóvárogva ha csak egy csipetnyi meleg után is.

Es vártunk türelmesen, — vártuk a losoncieziakat. Olykor neki merészkedtünk egy kis sétának, — szemlélődés céljából, de mikor ennek a módja annyira meg van nehezítve! . . . Ha nappal kimozdultunk, a szél megmagragadott egész portómeget, s egyet forgatva rajta egy szemünkbe vágta, hogy önkéntelenül is nagyot sóhajtottunk s apelláltunk a szent öntözőre — mely oly régóta késik az éji homályban — lelkünk mélyéből kívánva, hogy: „Jöjjen el a te országod!” Este szemlélődni már csak azért sem akarunk, miután szeretünk kezünkben sétataplát vinni, nem pedig — lámpát, mert hát sötét van, s ilyenkor a lámpák rendesen nem — égnek. Aztán hasztalan kiáltozol jámbor lélek, hogy: „Mehr Licht!”

Igy történt aztán, hogy mikor Losoncz lelkes harcfiait vártam, sorsom a — kerekedett hatalmas szél alakjában — elhurcolt a Landau kirakata elé, s itt elmélyedtem a fényképek szemlélésében.

Elmékedésemből felriaszt a „Hoch Habsburg“ felharsanó hangja, s e lekesítő induló mellett bevonulnak Mars deli hívei. Büszkén tekintenek végig a bámulásukra egybegyült cibil népségen, s szívesen, de bizonyos fensőséggel hunyorgatnak az ablakokon kikandikáló fejcsékkre s dudolgatják magukban, hogy:

„Wenn die Soldaten durch die Stadt marschieren,
Eröffnen die Mädchen die Fenstern und die Thüren.“

Nem is csoda, ha a gyöngéd nem a esinos egyenruhába öltözött katonához vonzódik, mert hát a férfiben kedvelik a nők a bátorságot, (saját gyöngöségük támogatását keresik abban) s azt hiszik, hogy az, ki honáért kész szíve vérét ontani, kész lesz arra kedveseért is. De már ezek közt csak fölényenel bírnak a lovasok, mit bizonyít az is, hogy vannak nők, kik az „Infanteristákat“ gúnyosan Efant-tristenek (Szomorú gyermek) is nevezik.

De aztán a latin költő mondja, hogy:

„Militis in gaba nidum fecere columbae.
Apparet, Marti quam sit amica Venus.“
(Katonasíksámban galambok raktak fészket,
Marsnak mily nagy barátja Venus, kitetszett.)

S ebben is valami. Igen nagy vonzó erővel bír az az uniformis!

A berukkolás igen diszes volt. Hát még a délután, — hala a mi kedves Barna bátyáknak, — ki páratlan előzékenységgel igyekezett hódolai különösen a szép nem

Hogy kértem én meg a feleségem kezét?

(Vége.)

— Jó! megmondom, de én nem leszek ott! S mintha a föld nyelte volna el, eltűnt szemeim elől. En meg tartottam a kaput, gondolkozva, hogy ugyan Istenem, mit is mondhattam én Margitnak? . . .

De mintha csak szurkos ponyva lett volna kifeszítve előttem, semmire sem bírtam visszaemlékezni, csak hogy holnap eljövök.

Eljövök! ha 16 patiens várna is rám. Es ha Potinszki ur megtagadja tőlem a Margit kezét! . . . akkor . . . akkor . . .

— Akkor keresd fel a pasieneket! — egészíté ki Fehér Zoltán barátom — hangosan nyilvánított gondolatomat.

Ha a fájdalom fogy, ha van, a ki előtt kiönthetjük szívünk keserveit, mert azt hisszük, hogy most már ketten érezzük, tehát kevesebb jut egyre: akkor az öröm megnő, ha ketten örülnek, mert kettő mégis csak nagyobb lehet, mint egygyé. Es ha a költők azt mondják, hogy a könyv enyhíti a szív fájdalmát, én meg azt mondom, hogy a könyv növeli a szív örömét.

En legalább azt éreztem, mikor Zoltán barátom nyakába omolva, elmondta neki az én boldogságomat, s azután az öröm sugarát láttam felvillanni, mire mint csendes permeterző eső megeredt könnyeimnek árja, áztatva a Zoltán vállait.

Szerenese, hogy ő volt legközelebb hozzám, különben nem állok jót érte, hogy nem valamelyik bámész inással osztottam volna-e meg örömeimet, kik mind nagyobb számmal gyűltek körülünk, mit Zoltán még elég korán észrevett, s szép eszedenesen elvont közülök, egészen lakásom kapujáig, hol kezét nyújtva csendes jó éjszakát kívánt, s erősen szívemre kötötte, hogy pihenjem ki magamat.

Miért? Soha könnyebben nem éreztem magamat! Miért pihenjek hát? . . . En fekdjek le most? . . . Tánazolai szeretnék! . . .

Zsuzsika húgom szokott helyén ült. Neki rohantam; összecókoltam, s úgy megforgattam, hogy mire kiszabadította magát kezeim közül, nehéz lélegzeteket szedve, hanyatlott vissza helyére. Rémülten tekintett rám, még rémesebben kérdé: „Mi lett Alfréd?” . . . Hisz megőrültél?

— Dehogy Zsuzsika! Csak megházasodom!

— Oh! — mondá keserű szánakozással — S kit veszsz el? ki lesz az a boldog?

szórakozási vágyának. Rövid idő alatt a főtérre varázsolta a zenekart, s olyan corsót hozott össze, milyenben évente csak egyszer — ilyenkor — gyönyörködhetünk. Csak úgy hullámozott a járó-kelők sokasága, s kedves Barna bátyánk ezüstös bajsza alól — ut re bene gesta — egy-egy derült mosoly kandikált ki.

A zenekar játszott-játszott, de bizony nagyon unottan, fáradtan, s nem igen villanyozta fel a közönséget, pedig a zenéről már régi németek is azt mondták, hogy: „Musik ist der Schlüssel zum weiblichen Herzen.“ No ezzel a zenével aligha nyertek volna „várat.“ Játszottak egy óra hosszát, s ez idő alatt mindenki kísértélta magát és szétoszlott a nagy közönség.

Este a város minden részében megszólaltak a takarodó hangjai s a dob egyhangu pergése valóságos chaossá olvadt össze a trombita bús, keserves hangjával. Olyan volt, mintha bucsuszóul az a szegény trombitás hatyudalát akarná beleönteni a takarodó hosszán elnyuló hangjaiba, melyeket oly fájón ad ki az egyszerű hangszer öblös szája. Szinte hallani véltük a nótát:

„Már én innen elmegyek,
Kökényszemű szőke kislány,
Az ur Isten áldjon meg!”

Más nap kora reggel a felkelő nap régóta nélkülözött melegítő sugarai bearanyozták a láthatárt. — kivonult a gyöngédnem „alsó tizezer“-ének egész serege, s keserves zokogásba fojtotta az elválás feletti mérhetlen bánatát. — Hasztalan volt Mars rideg fiainak minden vigasztalása, — végre is elmentek. . . . A losonci gyalogság is összeszedelzködött, felharsant a populáris „Fischerin, du kleine“ felvillanyozó hangja, s ujult erővel, üdén kelt utra a bátor sereg. — Az induló hallattára szívünkbe nyilallott. . . . Eszünkbe jutott, hogy ez a hang tulajdonkép a llandóan minket illetne meg, ha a városi tanács akkor nem hajlott volna meg egy tisztviselő szeszélye előtt. . . . De ne bolygassuk az elmúlt dolgokat, mert szükségkép fel kellene zavarni a jelen állapotokat is! . . . „A mi késik, nem mulik!“ K.

Az 1888/9. tanév megkezdésére vonatkozó tudnivalók.

I. A nagyrozei polgári finiskolában az 1888/9. tanév szeptember hó elsején kezdődik.

II. A tanulók szabályszerű felvétele szeptember hó 1. 2. és 3. napjain d. e. 9—12 óráig az igazgatói irodában a következő feltételek mellett történik:

1. A polgári iskola I. osztályába csak oly tanuló léphet be: a) ki életének 9. évét már betöltötte, mely körülmény hiteles okirattal igazolandó, b) ki az elemi népiskola IV. osztályát jó eredménnyel bevégezte s ezt iskolai bizonyítvánnyal igazolja, vagy pedig végül c) a ki a felvételi vizsgálatot sikerrel kiállja.

2. A beiratásnál a sikeresen megtörtént himlőoltás (a 12 és több éveseknél az újra oltás is) szabályszerű orvosi bizonyítvánnyal igazolandó.

3. A polgári iskola II—VI. osztályaiba azok vétettek fel, kik valamely hazai polgári vagy középiskola (gymnasium, reáliskola) I—V. osztályát legalább elégséges eredménnyel bevégezték és ezt iskolai bizonyítvánnyal igazolják.

III. A beiratkozásnál a következő díjak fizetendők: a) 1 frt beiratási díj ezimben a tanári könyvtárra; b) 50 kr. a ifjúsági könyvtárra és c) 50 kr. tanszerekre. Az évi tandíj 6 frt, mely fél évi előleges részletekben fizetendő. Szegénységüket hiteles községi bizonyítvánnyal igazolók tandíjmentességre számíthatnak.

Nem akart megzavarni boldogságomban, pszichológiai oknál fogva.

— Potinszki Margit. Tudod Zsuzsika, az aki erre jár!

— Hát ismered? . . . Beszéltél már vele?

— Hogy ne! . . . azt mondta, hogy „Igen!“ s holnap apjától is megkérem. Csak gondoldj öltözékemre, mert holnap Margitnak tetszeni, Potinszki ur előtt meg tekintélyesnek látszani akarok.

Zsuzsika megígérte, hogy mindent a legszebb rendben fogok találni, csak most fekdjek le.

Ez is aludni küld! . . . Jól van, lefekszem, de holnap felkelek és elmegyek, aztán jöjjen, a minnek jönni kell.

Lefeküdtem hát; hanem aludni! . . . ez bizony sikertelen erőlködés lett volna részemről. Meg sem próbáltam. Oly boldog voltam . . . Margit örökre mosolygó, piros eseresznyeajka, ragyogó bűvös szemei, sugar alakja, szőval az egész lény, égi tüneményként lebegett szemem előtt, akár behúnytam, akár nem. Annak az egyetlen egy varázsszónak soha nem utánozható accordja is, mint az angyalok égi karának zengése, folyton-folyvást ott csengett füleimbe, melyet csak az öreg Potinszkinak előbb haragos, menydörgésszerű szava, majd gúnyos kacajja némitott el olykor-olykor, mire úgy-úgy feljédtem, hogy szinte szégyeltem magamat és ha nem vett volna oly kulimászsötétség körül, még el is pirultam volna.

En ugyan még nem láttam Potinszkit, de azért most meg mertem volna esküdni, hogy egy mogorva öreg ur, nagy, torzonborz szakállal, kinek már látása is leverhet lábáról egy-egy gyengébb szívű legényt.

Aludhattam volna-e hát? Bizony nem. Csodálkozott is Zsuzsika húgom halálra, hogy megelőztem a felkelésben.

Ez is szerencsém volt, mert ő abban a jó hiszemben, hogy majd az álom kiveri fejemből, az általa képtelennek hitt házassági tervet, ujját sem tette rá ruhámra. De én nem aludtam. Így hát mit volt mit tenni, miután előszedtem neki, csak hozzáfogott. — Nyilván nem akarta kedvemem szegni. — Dehogy mozdultam volna oldala mellől, míg készen nem volt.

Végre kész volt, s én kiesinosítva magamat, Zsuzsika segítségével — remény- és aggodalom között indultam 11 óra tájban a Potinszki ur háza felé; keresni boldogságom teljességét.

Magasan tartott fejfel haladtam. Körül-körül tekintettem magamon. Ugy rémlett előttem, hogy mindenki engem néz és ez büszkévé tett. De a mint közeledtem

IV. A polgári iskola négy alsó osztályát végzett tanuló a következő szakiskolákba léphet:

a) a tanítóképződebe;

b) a hazai kereskedelmi akadémiákba és középiskolákba;

c) a budapesti középiskolába;

d) a kassai gépészeti ipartanodába;

e) az országos minta-rajztanodába;

f) a cs. és kir., valamint a m. kir. hadapród (cadet) iskolákba.

V. A nagyrozei polgári iskola négy osztályában a latin nyelv, az arra külön kinevezett tanár által minden külön díj fizetése nélkül rendszeresen taníttatik, mi által lehetővé van téve, hogy az arra való tanulók a polgári iskola I—IV. osztályából a gymnasium II—V. évfolyamaiba felléphetnek.

VI. A polgári iskola hat osztályát végzett ifjak a következő szakiskolákba léphetnek:

a) a magyar-óvári gazdasági akadémia kivételével

bármelyik hazai gazdasági tanintézetbe;

b) a budapesti állatorvosi tanintézetbe;

c) a Budapesten szervezett vasuti tiszteket képző tanfolyamba.

VII. A polgári iskola IV. osztályába beiratkozott tanuló beléphet a tanintézet mellett fennálló műasztalos tanműhelybe és ezt az iparágat az iskola 4. 5. és 6. osztályában kiszabott tantárgyak tanulása mellett megtanulhatja annyira, hogy onnan a polgári iskola hatodik osztályának bevégeztével a nm. föld. ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszteriumnak folyó évi május 13-án 21984/88. (IX). a szám alatt kiadott rendelete értelmében az asztalos és eszt ergályos mesterségre nézve munkakönyvet kap és mint segéd beléphet valamely eszt ergályos illetleg műasztalos műhelybe. Ugyancsak a IV. osztályba járó tanuló, ha a faparral nem szándékozik foglalkozni és ipari pályára ohajt lépni, beiratkozhatik a három évfolyamuak tervezett kerámiai tanműhelybe, melynek vendékei a polgári iskola 4. 5. és 6. osztályainak befejezésével az agyagiparban is oly fokú képzettséget nyernek, hogy úgy az edények készítésében, mint azok festésében (diszítésében) teljes jártasságot szerezhetnek s mint képzett segédek léphetnek át valamely edénygyárba.

VIII. A polgári iskolával kapcsolatban tápintézet van szervezve, melyben oleső és tápláló élelmezést nyernek a tanulók. A tápintézet étrendje a következő: a) ebédre: 1. péntek kivételével minden nap huslevés, 2. két személyenként 150 gr. marhahus, 3. elegendő vastagétel, 4. vasárnap ezeken kívül, még 150 gr. peccenyé, 5. 250 gr. lefeljebb egy napos kenyér, b) vacsorára: a) vastagétel, b) 250 gr. kenyér. Pénteken ebédre hus, hétfőn vacsorára fozelék helyett tésztaétel adatik. A tápintézetben egy havi ellátás díja 6 frt. Szegény tanulók árleengedésben részesülnek, ha azért legkésőbb augusztus 20-áig az igazgatóság utján folyamodnak.

Nagy Rőczén, 1888. aug. 8-án.

Rőczey István, igazgató.

Hírek és vegyesek.

Hivatalos vendégek időztek e héten városunkban.

Kovács Lajos közlekedésügyi miniszteriumi főfelügyelő Jörög üzletvezetőségi főnök kíséretében folyó hó 10-én érkezett városunkba, a vasuti pályatest megvizsgálása végett. Ugyancsak ekkor időzött városunkban az államépítészeti hivatalok kerületi főfelügyelője Scholtz Gusztáv kir. főmérnök, ki a hivatalok és az utak inspicálása céljából kerületében körutat tesz. Nagyfokú elismerésnek adott kifejezést az államépít. hivatal főnöke Jurasko Jakab kir. főmérnök előtt, méltányolva azon buzgalmat, melyet az utak jó karban tartása és a hivatal tapintatos vezetése körül kifejt.

Kinevezés. Uzikora Imre nyiregyházi kir. jbirósági díjnokot az igazságügyminiszter a helybeli kir. törvényszékhez irnokká nevezte ki.

boldogságom gyüpontja felé; éreztem, hogy lépteim rugékonysága mind jobban-jobban gyengül. Az ajtónál csaknem összeverődtek térdeim, s már-már visszafordultam, midőn eszembe jutott eddigi szerencsém kufordulása — hetedik gyerek — ez bátorságot öntött lebegő szívembe. Halkan kopogtam. Egy erőteljes „szabad“ és én gyengén megérintettem a kilincset. Az ajtó felnyit, s ott állott előttem Potinszki ur, vagyis inkább én állottam ő előtte, mint kis diák koromban a tanár előtt, mikor mindent szerettem volna tudni és még azt is elfeledtem, a mit tudtam.

Potinszki ur erőteljes, megtermett férfiú volt ugyan, de távolról sem oly félelem gerjesztő, a milyennek én képzeletembem a mult este lerajzoltam. Arcza jóságos, bizalmat kelő; hangja érezenesen csengő, és nem haragosan zúgó.

Kalapomat még egyszer megforgatva; torkomat — ha vajjon meg van-e még hangképzettsége, meg hogy azt a szorító kapesot levegyem róla — megtapogatva, neki fohászkoztam az Isten nevében és bemutatam magamat: „dr. Szkala Alfréd szemész-, sebész-, fogász-, fül- és belgyógyász stb.“

— Hallottam híret, hogy már négy hónapja városunkban van, de még eddig nem volt szerencsém. Ugyan minek köszönhessem e nem várt megtiszteltetést?

— Nagy . . . nagy dologban járok . . . u . . . uram!

— Ugyan? Hadd hallom hát, ha oly fontos!

— Én! . . . — jaj, hogy is mondjam — én Margit

— jaj kimondjam-e, — most jöjj szerencsém látogatója! Én Margit kisasszony kezét kérem! . . .

Ha a fényesen derült égből villám esap közibénk, nem hőkölnék nagyobb, mint most.

Hogy Potinszki ur miért? azt nem tudom. En azért, mert a tegnap esti rajzban láttam Potinszki urat magam előtt.

Meddig bámulhattuk egymást! azaz csak én meddig bámultam őt! nem lehet tudni. Potinszki ur bizonyosan beszélt, de én az egészből csak azt hallottam, hogy kiakar dobni, ha bolondnak tartom. Isten látja lelkemet — s oly nagyot ugrottam — persze hátra, — hogy Potinszki ur kénytelen volt elmosolyodni és az ajtót megütve úgy belámasztottam hátammal, hogy ha akartam volna, sem tudok kimenni.

— Egyébiránt — szólt Potinszki ur még miudig félrevonva ajkát — ne féljen! Nem vagyok én kannibál, a ki emberhust eszik. Csak azt akarom mondani, hogy

Katonák átvonulása. Kardesörtetés, trombitászó és dobperges jelenték folyó hó 8-án, hogy a Losonczon állomásozó 25-ik gyalogezred városunkba megérkezett. A főtérre, hol az ezred fel volt állítva, tarka néptömeg hullámzott tova, kíváncsian várva az intézkedéseket, melyek a kifáradt katonaság elszállásolásában nyilváníultak. Délután, midőn elesöndesült a zaj, úgy hat óra felé, a közönség szórakoztatása végett, az ezred zenekara a főtérre vonult s ott a legnagyobb animóval. — közel két óra hosszat — játszotta le fuvóhangszerén a legváltozatosabb darabokat, melyekre ezer szív dobbant meg lelkesülten. A derék ezred f. hó 9-én reggeli 5 órakor — egyesülve a helybeli nehéz tüzér üteg osztályokkal — vett bacsut városunktól s folytatta útját Rozsnyó felé, hol kisebb szabású hadgyakorlati műveleteket fognak teljesíteni.

Népünnepély. Ma folyó hó 12-én, a rozsnyói „püspöki fürdő“-ben a 25-ik gyalogezred zenekarának közreműködése mellett népünnepélyt rendeznek; — ugyan ezen nap tartatik meg Rimaszombatban a kisdédek nyárimulatsága is a „Széchenyi kert“ köröndjén. — mely reméljük, hogy egyike lesz azoknak, melyet annak idején sikerültnek konstatalhatunk.

Érdekes kiállítás. Ma és holnap a rozsnyói társalgási egyesület helyiségeiben érdekes kiállítást rendez a vöröskereszt egyesület rozsnyói fiókjá. Az elnökségnek ez alkalomra sikerült Ständeiszki örnagynak keleten nagy mű-alkotással összegyűjtött tárgyait is a kiállításra megnyerni, ki is azokat a jótékony cél érdekében a legkészségesebben engedte át. A bemeneti díj a kiállításra 30 kr.

Nyári táncmulatság. A feledi kaszinó alapítójának gyarapítására f. évi augusztus hó 16-án az „Előhegyi erdőrezsben“ zártkörű táncmulatságot rendez. Beleptidij személyenkint; 80 kr. kezdete d. u. 2 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Etkekről és italokról a helyszínen jutányos ár mellett gondoskodva lesz. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a községben fog megtartatni.

A „Nefelejs“ című versgyűjtemény, Lőrinczy György műve, melyből néhány felette sikerült mutatványt lapunk egyes számaiban is közöltünk immár megjelent. Ki az intenió magasztos voltával, mely a tehetséges író költeményei kiadására ösztönözte, ismerős, az érteni fogja e műnek indokoltágát, az megfogja becsülni annak nagy erkölcsi értékét. Nem az egyéni hírság, sem a költői hívalkodás eredménye a mű, hanem, — mint szerzője előre is kijelenté, — pusztán a kegyelet születése. S e kegyelet, az elhunyt híves iránti odaadó, mely érzés oly feuségesen, oly meghatóan nyilatkozik meg a műben, hogy önkénytelenül is együtt érez az olvasó a mélyen sujtott szerzővel, ki nejét még nem is oly rég kísérté örök nyugalomra. A költeményekből kisugárzik az igaz érzés melege, a költői ér a leíró részletekben, s a fantázia szüleményeiben egykép érvényre jut. A bevezetést egy gyönyörű költői képekben bővelkedő prólog képezi, mely után az egyes költemények következnek: „Emlékkönyvbé.“ „Nyári est.“ „Epedés.“ a „Nefelejs“ regéje „A Kápolna“ stb., ezimel. Befejezésül búcsút ír a költő, szerény, megnyerő, behizlóg hangon. A mű „A felejtézetlen ifju híves emlékének“ van ajánlva, s a losonczyi Kármán Társulat kiadásában jelent meg, oly csinos kiállításban melyet a vidék alig képes produkálni. A műre, mely szerzője tulajdonát képezi, 1 forint első lebet fizetni szeptemberig a szerzőnél.

Uj-Tátrafüred mint a fürdővendégek hozzánk beküldött névsora igazolja, egyike az ország leglátogatottabb fürdőinek. Folyó hó 2-án 1436 vendég fordult meg a fürdőben.

Gabnaégés. Nagy gabnaégés volt folyó hó 5-én éjjeli 12 és 1 óra között a közeli Bakti pusztán. A Samarjay János tulajdonát képező két kazal buza, mintegy 1200 kereszt gyuladt ki és égett le. A kár mintegy háromezer forintra tehető, — a termények — állítólag — biztosítva voltak.

lányomat még most nem adom senki emberfiához. Halotta doktor ur?

— Hallottam! hanem hát Margit kisasszony nem azt mondta.

— Hát mit? Mit mondott Margit?

— Hát azt, hogy „Igen“!

— Hogy? . . . Ugyan ne bolondozzon az ur! Ezt én elhinném, ha akarnám!

— No hát tessék megkérdezni!

— Jól van! megkérdezem! Hanem jöjjön el az ajtótól, mert úgy betámasztotta, hogy lehetetlen rajta bejönni. Küldjétek be a lányomat! — parancsolá. — Üljön le — parancsolá.

Leült a félig. Margitot előkeresték valahonnan. Szemét lesütve jelent meg, halványságával bizonyítá, hogy tud a dolgról.

— Lányom! ülj le! Felelj őszintén! Igaz az a mit ez az ur mondott?

Margit közelebb buzta hozzám székét.

Potinszki ur ajkán valami mérges válasz lebegett, de mielőtt kimondta volna, Margit zokogva borult mellére, s nyakát átölelve rebegett valamit, senki — talán maga sem — tudta mit!

— Nem haragszom édes lányom, — szólt szeliden az öreg, — nekem pedig úgy tetszett, mintha még mindig reszkető tagjaimat kengették volna. Az vagyok most is hozzád, aki voltam, Apád! Igaz, hogy nincs egész rendén a dolog, de ha rád nem, kire adjam áldásomat? Doktor ur ön célzt ért, leányom öné. De vigyázzon, hogy leányom meg ne bánja mostani elhamarkodott lépését, mert nincs a szentek hegedűjében az az imádság, mely akkor e kezet elemelje fejéről.

— Attól nem félek! — szóltam a Potinszki és leánya egymásban levő kezeit csókolva. — Előbb bánja meg az Isten, hogy minket teremtett, mint Margit e tettét. Igaz-e Margit?

A választ nem hallottam. Rohantam haza kiönteni Zsuzsika előtt csordultig telt szívem örömöt.

Zsuzsikát a konyhában találtam, amiut a rántást kavarta. Ez áldozatul esett örömömnek.

— Megkaptam! Zsuzsika! megkaptam! Margit az enyém lesz!

Zsuzsika bámult. . . „Hát csakugyan igaz? Már féltettem eszedet. Ide adta Potinszki ur? . . . No ez a bolond szerencse is csak veled történhetett meg! . . . Csak legalább már a rántás meg volna.“ Sikátor.

Jönnek a honvédek. Mint a fáma beszéli, a jolsván állomásozó honvéd zászlóalj, f. hó 28-ika táján fognak városunkon keresztül vonulni, hogy Losonczon mint a hol egy kis maóver fog megtartatni — a többi ehhez tartozó zászlóaljjakkal koncentrálódjanak.

Öngyilkos pinczérnő. Tornallyán július hó 30-án reggeli fél egy órakor forgó pisztolyal vetett véget életének Csermák Terézia állítólag öz. Bezerédi Lászlóné, előbb jolsvai pinczérnő. Nagy kínok között még ugyanazon nap esti 8—9 óra között elhalván, másnap el is temettetett. A rendőri kihallgatás alkalmával, reménytelen szerelmet hozott fel tettének okául, míg ellenben családja származására vonatkozólag vallani mit sem akart. Munkakönyve 1886 évi június 27-én 20. sz. a. állítatott ki a hononnai szolgabírói hivatal által. Született Pécsen, 1866-ik évben. Csermák József bécsi egyetemi tanár állítólag nagybátyja lenne a szerencsétlen véget ért asszonynak. — Hátrahagyott ingóságai ruhaneműekben 34 frt 25 kr. készpénzen kívül körülbelül 200 frtnyi értékű képviselnek. Hogy a borzadalmas véget ért nő jó családból származik, amellét tanuskodik azon jegyzék is, melyben öngyilkossága okát jó előre tudatta.

Öngyilkosság Losonczon. Jurass János pólai születésű „Pürcker“ ezred 11-ik századbeli szakaszvezető, ki utjabban a losonczyi ezredirodában volt alkalmazva, — mint a „L. és V.“ írja — f. hó 4-én fegyverrel véget vetett életének. Részleteket és okokat még nem lehet tudni.

Eltűnt pénztáros. A „balassa gyarmati első takarékpénztár“ penztárosa. M. Gy. kit mindenki, mint szorgalmas hivatalnokot s becsületes, józan életű embert ismert, e hó 2-án sem hivatalába nem ment, sem otthon nem volt található. — Az eset roppant nagy feltűnést keltett. B-Gyarmaton s mindenki kíváncsian várja e szomorú eset további fejlődését.

Gyorsfutás. Sok bámulója akadt f. hó 5-én délutáni 6 órakor annak a vézna német gyors futónak, ki városunk főterét 25-ször futotta volna meg, ha meg nem botlik egy kőbe, mely eszébe juttatta, hogy halálanság és nem pénz a futás jutalma.

Ismét fel kell hívunk az illetékes körök figyelmét oly rendellenességre, mely beláthatlan szerencsétlenségek okozója lehet. A Tamásfalvi városunkkal összekötő hidak egyikén — a legelső — nagy rés támadt, melybe egy ló lába kényelmesen befér. Miután pedig ez uton lámpa világot sötét este hasztalanul keresünk, — kellő intézkedés híján — előbb-utóbb be fog következni a szerencsétlenség. Ennek megelőzése pedig fáradsággal épen nem jár.

A fényképészet terén mindinkább nagyfoku haladás észlelhető, s ez idézi aztán elő a közönség növekvő érdeklődését is, mely okozatát képezi a rohamos haladásnak, s a munkakedv és műérzek fejlesztésének. Városunkban is látható élénk kidomborodása e haladás körvonalainak s a folyton szaporodó képek kiállításai közönségünk figyelmét magára vonja és egészen lekötö. Állandó fényképésznök Andrassy László jó kifejtett műérzeke ugyszólva minden — általa készített — képen érvényre jut, s meglátszik a gondos tanulmány, melyet e téren kifejt. Ő immár az igaz művészet színvonalára emelte tehetségével és odaadó munkásságával a szépművészetek ez ágát. Képei hű visszatükrözői a szellemnek, feltűntetői a szép alaknak, e mellett a kivitel művészi volta, a jó ízlés és esin, melyek a képeket jellemzik, eléggé indokollják és érthetővé teszik azt, hogy városunk és vidékünk intelligenciája oly nagy számban részesíti őt a megérdemelt pártfogó figyelemben. Ujabban mindig nagyobb teret hódítanak a nálunk is annyira kedvelt színezett fényképek. Elvitáztatlan, hogy Andrassy ennek igazi mestere. Bizonyos kellemes érzést idéz elő, mikor egy ilyen valóban sikerült, a megszólalásig hű képet látunk. A Bornemissza k. a. színezett képe, s még egész hosszú sorozata más képeknek, mint a Klein k. a. Németh k. a. stb., képei megannyi művészi kivitelűek, melyekre méltán hívjuk fel méertő közönségünk figyelmét.

Értesítő. A késmárki evang. kerületi Lyceum értesítvényét vettük a mult tanévről. Közli Grósz Ernő igazgató. Ugyancsak ő írja a bevezető értekezését, melynek czime: „Miért voltak a magyar protestans tanintézeteknek minden időben anyai lelkes pártfogói és kik voltak a késmárki ág. hitv. evang. kerületi lyceumnak kimagasló jötevői?“ hatalmas czim egy 3/4 ivnyi értekezéshez, melynek nem is minden pontját írjuk alá. A tantestület 16 előadóból állott — a hitoktatókkal együtt. A tanári kar irodalmi vagy más téren történt munkálkodása tines feltűntetve. Az előadott tananyag részletezése után az ifjuság létszámának statisztikai kimutatása következik. Ebből kitűnik, hogy 372 beírtott tanuló közül évközben csupán 10 lépett ki, s val-lásra nézve volt az intézetnek 175 ág. hitv.; 40 hely. hitv., 80 róm. kath., 61 mózes hit., 8 gör. kath., 1 gör. kel. növendéke; anyanyelvre nézve: 132 magyar, 221 német, 19 tót. Tagadhatlan, hogy e statisztikai kimutatás a magyarságnak diéséretremelő, a Szepességben telt örvendetes haladását fényesen igazolja. Megyénkbeli 10 ifju volt az intézet növendéke. Az elmúlt tanév történetében érdekesebb mozzanat nem fordult elő. Két önképzőkörre van az intézetnek, magyar és német, mindkettő nagyfoku tevékenységet fejtett ki. elsőnek elnöke Votisky Károly, utóbbinak Palessó István volt. 50 tagból álló vívőkörre is volt az intézetnek, mely versenylvívást rendezett. Ez valóban diéséretremelő eszme, s megérdemelné, hogy követői legyenek. Volt továbbá gyorsírókör zenegyulet, dalegyelet. Az alumneumi jótéteményt 78 tanuló — 13 díjmentesen — élvezte, a convictusban 123 tanuló élelmeztetett. Érettségi vizsgálatot 47 jelentkezett tanuló közül 36 állotta ki sikerrel, 5 jeles. 8 jó, többi egyszerű eredménnyel. Az értesítőt a tanulók névsora fejezi be, a nyert osztályzatok feltűntetése nélkül.

Milyen pályán élnek legtovább az emberek? Biztos megfigyelések alapján kiderült, hogy legtovább élnek az értelmes józan földmivelők, az erdészek, tanítók és az egyházi pályán működők. A bírósági tisztviselők közt a balandóság a 60—70 év között növekszik. A lelkesek középkora statisztikai adatok szerini 65 év 11 hónap, a tanítók, kertészek s mészárosoké 56 év és 10 hónap, a kereskedőké 56 év, a halászké 55 év 9 hónap; az ügyvédeké és állami hivatalnokoké 54 év 3 hónap; az orvosoké 52, a sütőké 51 év 6 hónap, a serfőzőké 50 év 6 hónap, az ácsoké 49 év 2 hónap, a kőműveseké 48 év 8 hónap, a szobafestők, fényezők és könyvkötőké 47 év 6 hónap, a esizmadniaké 47 év 3 hónap, a könyvnyomdászoké 47 év, az asztalosoké 46 év 4 hónap, a

kő- és képaragóké 43 év 10 hónap, a betűszedők, betű- és érezőtőké 41 év 9 hónap, a könyvműszerek és rézüntőké 40 év 10 hónap. Ezen adatok eléggé kimutatják, hogy az egyes életpályáknak mily befolyásuk van az egészségre. A ki tehát életpályát választ, előbb jól vizsgálja meg testalkatát, épségét s ha azt teljesen kielégítőnek nem találja, vagy azt veszi észre, hogy egy vagy más betegségre hajlammal bír, az kerülje az oly foglalkozást, a mely mellett ülve, zárt helyiségben, vagy az író-, tanuló asztalnál kell az életet eltölteni.

Az állatkertből. A Szt. Istvánnapi nagy népünnepély legérdekesebb és legkimagaslóbb látványossága az állatkert lesz. Az igazgatóság minden lehető elkövet, hogy az ezen alkalomból a fővárosba ránduló vidéki közönség élvezetes órákat tölthessen és jól mulasson az állatkertben s a látogatók különféle érdekes meglepetésben részesüljenek. Így Miss Ella Zuilla és Miss Lu-Lu ezen világhírű művészpár bámulatos és hajmeresztő mutatványait naponként kétszer fogja a délutáni órákban bemutatni a nagy közönségnek. — Továbbá számos érdekes, ritkább fajú és nagy értékű állatot is szedett be az igazgatóság, a melyek mind az ünnepnapokra érkeznek meg.

Koncentrált marhatrágya. (Eugrais de boeuf) Alkalmunk volt közelébb egy cikket közölni a „Saxl testvérek“ czég (Bécs, III. Rennweg 20) temesvári gyárában készülő „koncentrált marhatrágya“ számos előnyéről s arról a kitüntetésről, melyben e trágya-anyag az idej nagy-körösi gazdasági kiállításon részesült. Erre vonatkozólag most a sziléziai központi gazdasági egyesület boroszlói vegykerületi állomásnak tudós tanárjától dr. Holdellets-től egy szakszerű véleményt is közölhetünk, mely következőleg hangzik: „A kísérletre beküldött koncentrált marhatrágya fontosabb növényei tápanyagokban — 12 05% viztartalom mellett — 51 73% szerves alkatrészeket, 0 71 légenyt (Nitrogén) mint ammoniakot 3 17% más légégyeket, 4 86% phosphorsavat, 0 24% kén-savat, 1 62% kalit s 2 00 meszet (Calcium) tartalmaz. Ha megpróbáljuk kiszámítani azt, mely összetételekben áll a benne feltalálható kali, akkor feltehető: 0 52% kén-savas kali (SO⁵K₃) és 2 43% ketted phosphorsav kali; de ez utóbbi számítás az anyag megítélésére nézve közböbs. Ezek szerint a koncentrált marhatrágya jó és célszerű összetételű trágya-szer, mely tartalmánál fogva minden földnemhez egyaránt alkalmas. Szerves természete a könnyebb talajra utalja ugyan, de alkatrészeinek könnyű feloldhatóságánál fogva nehezebb talajra is ép ugy használható. Organikus alkatrészeinek nagy mennyisége és finom elosztása használhatóságát nagyban emelik, míg az alkatrészek célszerű aránya egyenlő módon teszi alkalmassá minden trágyázást igénylő veteményhez, de különösen a kalászos növényekhez, továbbá burgonyához és lenhez.“

CSARNOK.

A csillagos ég.

— Irta: Sárváry Ferencz. —

(Folytatás.)

A Venus bolygónak a nap tányérja előtti átvonulásának idejéből csillagásaink majdnem hihetetlen pontossággal számították ki a napnak tőlünk való távolságát. Az így kiderített távol: 20682000 mfd, a mely iszonyu, t. i. kerek 20 és 1/2 millió mfdnyi utat az onnan hozzánk érkező fény ugyan pár másodperc alatt teszi meg, de egy ágyból kilőtt golyónak már nem kevesebb mint 25—26 évig kellene repülnie, míg oda érne. — míg egy naponként átlag száz mfdet haladó mozdonynak ez ut befutása 470 éven felül tartana.

Lehet-e tehát csodálkozunk, hogy ez iszonyu távolságot napunkat mégis oly jelentéktelen nagyságban látjuk!

Csodálkozunk inkább azon a fényen és melegen kell, melyet e roppant távolság daczára a nap földünkre már annyi és annyi ezer esztendő óta még mindig oly bő mennyiségben képes kisugározni.

A nap melegének és fényének eredetét a csillagászok már a régibb idő óta kutatják, de daczára annak, még mai napig sem tudtak megállapodásra jutni, s rövid idő alatt a legellentétebb nézetek kerülnek az e szakbeli folyóiratok hasábjain felszínre.

A legrégebbi vélemény a nap hevét azon iszonyu gyorsaságból származtatja, melylyel a nap tengely körüli forgását végezi. E gyors forgás következtében ugyanis a régi hypothesis szerint a nap óriási tömege a világannyal összedörzsölődik, s mint minden ütés, nyomás, ugy ezen roppant dörzsölés időznő elő a csak földünkre is milliárdnyi lóerőnek munkáját véghezvivő hőt.

Csak hogy míg ez elméletben az ember még a valószínűséget sem látja, addig nem ok nélkül tehetjük föl a kérdést, hogy tulajdonképen mit is kell világannyal alatt értenünk?

Sokkal hihetőbb és valószínűbb magyarázatát adják mai tudásaink ugy a nap heve eredetének, mint ezen hó állandóságának. Az általam ismert teltevése egyike szerint a nap melegét az abba hulló meteorok idéznék elő. E tetszetős nézet ugyanis onnan indul ki, hogy ha már a földünkre is gyakran hullnak meteorok, mennyivel inkább esnek azok milliószerre nagyobb mennyiségben a földünknél ezerszer és ezerszer nagyobb tömegű nap felületére! E meteorok fejlesztésének tehát útseik által azon nagy foku hőt, mely még a már említett roppant távolságból is életet képes beléuk lehelni. Az eredetileg tehát nem is nagy hőfokkal bíró napunkat a meteorok roppant zápora oly módon tenné az elmélet értelmében izzóvá, mint a hogy egy ügyes kovács pár pillanat alatt tüzesre ver egy vasdarabot.

Ez elmélet egyszersmint a nap hevének állandóságát is a meteorok szakadatlan hullásának tulajdonítja.

Bizonyos Helmholtz nevű angol tudós a nap hevének ugy eredetét mint állandóságát azon összehúzó-dásnak tulajdonítja, mely összehúzó-dást a La Place-féle naprendszer keletkezési hypothesisánál hoztuk szóba. E feltevés szerint a naphőkisugárzása azon arányban csökkenne, a mily arányban fogyna tömege az összehúzó-dás folytán, s a mint az összehúzó-dás meg fog szünni, nyomban követné ezt a nap melegének kihűlése is.

Ha a nap jelenlegi óriási hőkisugárzását vesszük alapul, azt látjuk, hogy az tömegéből még ezer év alatt is vajmi keveset, mintegy 15—20 métert veszít s így az elmélet szerint a melegét létrehozó összehúzó-dás isszo-

nyu ideig fog tartani, mivel a nap mint már említve volt 192600 mfnyi — s nem meternyi — átmérővel bír. De másrészt Helmholtz emlélete utóvégre is azon következtetésre készlet, hogy bár közel a végtelen időköz fogja a nap megbeesülhetetlen adományait a bolygók lakóinak szolgálatni, — még is fog jönni egy idő, amikor a nap fénye és melege majd örökre megszűnik.

A nap anyagának és mibenlétében kérdésére tájékoztatást a napfoltok és különösen az u. n. fényszita (spectroscop) nyújtanak.

Lissuk mindenekelőtt a napfoltokat.

A nap foltjai felfedezőjének közönségesen Schreiner jeuzsita atya tartatik, mint ki azokat először merete foltoknak declarálta; a napfoltokról ugyan már az ő ideje, sőt még a távesd feltalálása előtt is tudtak, de azon meggyőződéssel szemben, mely szerint a nap a legszeplőlenebb tisztaságnak tartott, nem mertek e foltokról véleményüknek még kifejezést se adni.

Pedig a nap valóban foltokkal van teli, miről már egy jól nagyító, egyszerű távesdön átnézve is, kiki meggyőződést szerezhet.

A napfoltok alakjai nagyon különbözők, de közös sajátságuk, hogy középtájukon sokkal sötétebbek, mely sötétebb részük közönségesen a napfolt magjának szokott nevezetni; fényük halványabb, mint a napnak folt nélküli részei, míg színük ködön át nézve barnás vagy nem ritkán vörösbarnaúnak tünik fel. Nagyságukra azon körülményből következtethetünk, mely szerint azok, a minket tőlük elválasztó távolság dacára is, elég tisztán kivihetők. A látszólagos nagyság egynél-másnál csak pár mfnyi terjedelemlre mutat, de vannak köztük oly foltok is, melyeknek szélessége több ezer mfnyi.

Napkorongon tartózkodásuk majd rövidebb majd ismét hosszabb időt vesz igénybe. Vannak ugyanis foltok, melyek a nap tányérján mindössze egy negyed vagy egy fél óráig időznek, de vannak ismét olyanok, melyek hónapokig, sőt egy félévig is folyton szemléltethetők, s ez időközben vagy egymásba olvadnak vagy gyakran több apróbb foltokra szakadnak széjjel.

Ezen napfoltokról alkotott fölfevések a nap anyagát illetőleg, némi felvilágosítást annyiban nyújtanak, a mennyiben azokat régebben a nap kigőzölögéseinek, mások tűzőkádó hegyek borzasztó kraterinek tartottak, melyekből előtörő lávaszerű anyagot a napnak roppant heve ismételtelen fel-fel olvasztana. Sokan azt is állították, hogy e napfoltok a nap testének még nem égő részei, s ismét sokan voltak, kik azokat megfordítva éppen már kiégett részeinek tartották.

A legújabb fölfevések szerint a nap homályos test lévén, a foltok mibenlétére vonatkozó vélemények is megváltoztak.

Az állítatik ugyanis jelenleg, hogy a napot, mint földünket is, egy légkör övedzi, melyet egy vastag felhőréteg borít. A felhőrétegtől bizonyos távolban egy fényréteg következik, mely fényrétegnek a belülről előtörő hidegebb anyagok általi átszakításai volnának a napfoltok. E roppant tömegű anyagokról mondja Normann Lockyer, hogy azok „egy-egy millió mázsás izzó vasfelhőknek képzelendők, melyekből érczapor zuhan alá másodpercenként 2—3 kilométernyi sebességgel a végtelenül forróbb alsó rétegre.“ (Folyt. köv.)

Hivatalos közlemények.

Hirdetmény.

724. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék — Rimaszombati kir. Járásbírószék — kir. ügyészség hivatalos helyiségei, és a fogház fűtéséhez 1889 ik évben szükséges mintegy 700 köbméter eser vagy bükk hasábos tüzfűtés árlejtés utján beszerzésre határidőül f. évi szeptember hó 29-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik ki, melyre a vállalkozni kívánók a rimaszombati kir. törvényszék elnöki irodájában — hol az árlejtés fog megtartatni — meghívattak.

A szerződési feltételek ugyanott addig is meg tudhatók. — Rimaszombat, 1888. augusztus 7-én.
Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

Rimaszombati kir. tszék elnökségétől.

Hirdetmény.

723. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék elhelyezésére szolgáló épület folyosóinak, továbbá a rimaszombati kir. járásbírószék — és a rimaszombati kir. ügyészség és a felügyelete alatt álló rimaszombati börtönök — helyiségeinek 1889-ik évi világításához szükséges mintegy 1500 kilogram kőolaj szállításának biztosítására, a rimaszombati kir. törvényszék elnöki irodájában tartandó árlejtés határnapjánál f. évi szeptember hó 20-ik napjának d. e. 10. órája tüzetik ki, — melyre a vállalkozni kívánók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek addig is a rimaszombati kir. törvényszék elnöki irodájában megtekinthetők, ugyanott az árlejtés napjánál 50 kros bélyeg iven irt ajánlatok is elfogadtatnak — Rimaszombat, 1888. augusztus hó 7-én.
Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

Pályázati hirdetmény.

1597. sz. — A rimaszombati körorvosi állomás megüresedvén, ezen állomás betöltése czéljából pályázat nyitattik, a választás határidejéül Rimaszombati községbe f. évi augusztus hó 30-ikának délelőtt 10 órája kitézetik. Minél fogva felhívattak az ezen állomásra pályázni kívánók, hogy folyamodványaikat szakképzettségükről s a törvény által előírt 2 évi orvosi gyakorlatról szóló bizonyítványikkal felszerelten 1888. évi augusztus hó 26 áig Feleden hivatalomnál annál bizonyosabban beadják, mivel a későbbben érkezett folyamodványok figyelmen kívül hagyandók lesznek.

A rimaszombati körorvosi állomással járó javadalmazás áll egy évi ezer o. é. frt. évi fizetésből, tartozván a betegek a körorvost saját alkalmatosságukon szállítani ezen díjazás mellett a leendő körorvos tartozik a betegeket ingyen gyógykezelni, s minden községbe havonként legalább egyszer saját fuvarján minden díj felszámítás nélkül hivatalosan kimenni, a beteg létszámot tudomásul s azokat gyógykezelés alá venni.

Feled, 1888. július hó 13-án.

Sándor Béla s. k. főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

1638. szám. — Az ajnácskői körorvosi állomás megüresedvén, ezen állomás betöltése czéljából pályázat nyitattik, a választás határidejéül Ajnácskő községbe f. évi szeptember hó 27-ének délelötti 10 órája kitézetik. Minél fogva felhívattak az ezen állomásra pályázni kívánók, hogy folyamodványaikat szakképzettségükről s a törvény által előírt 2 évi orvosi gyakorlatról szóló bizonyítványikkal felszerelten 1888. évi szeptember hó 22 áig Feleden hivatalomnál annál bizonyosabban beadják, mivel a későbbben érkezett folyamodványok figyelmen kívül hagyandók lesznek.

A ajnácskői körorvosi állomással járó javadalmazás áll egy évi ezer o. é. frt. évi fizetésből, tartozván a betegek saját alkalmatosságukon szállítani: ezen díjazás mellett a leendő körorvos tartozik a betegeket ingyen gyógykezelni s minden községbe havonként legalább egyszer saját fuvarján minden díj felszámítás nélkül hivatalosan kimenni, a beteglétszámot tudomásul s azokat gyógykezelés alá venni.

Feled, 1888. augusztus hó 2-án.

Sándor Béla s. k. főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

A rozsnói járás területén lévő berzétei körjegyzői állomásra ezennel pályázat hirdettetik. — Ezen állomás javadalmazása a következők:

1. A körjegyzői szövetkezetbe tartozó 8 község által évenként fizetett	450 frt. fizetés.
2. Lakbér czíméü	100 frt.
3. Irodai átalány	30 frt.
4. Napi és fuvardij	70 frt.
5. Küldönczdij	70 frt.
6. Segéd tartásra	280 frt.
Összesen 1000 frt.	

A megválasztott körjegyző tartozik a kerület székhelyén Berzétén lakni, és állandóan segédet tartani.

A választás f. évi augusztus hó 30-án d. e. 10 órakor Berzété községében fog megtartatni.

Pályázni kívánók felhívattak, hogy szabályszerűleg felszerelt pályázati kérvényüket annál bizonyosabban adják be f. évi augusztus 29-ig alólírottak, mivel a későbbben érkeztek figyelembe vétetni nem fognak.

Rozsnó, 1888. július hó 26-án.

Kubinyi Géza s. k. főszolgabíró.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. V. S. urnak Jegyenye. Mikor jön? Hol késik az ígért?

Levél megy. Üdvözlét!!

?? ? Nagy-Röcsei élet. Vettük levelező lapját és levelét.

Örömmel üdvözljük munkatársaink között; kérjük czímét és továbbra is szives közreműködését.

Felölös szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Magán-hirdetések.

Tanulóul

egy 13—14 éves, erős testalkotású ifju, a ki magyarul jól olvasni és helyesen írni tud, felvétetik Rábely Miklós rimaszombati könyvnyomdájában. — A fetételek felől bővebb felvilágosítás nyerhető ugyanott.

Magyarország leghiresebb s legszén-savdúsabb ásvány vize, a

SZOLYVAI

mely savanyúvíz, borral vegyítve, a legkellemesebb üdítő italt nyújtja; gyomor- és idegbajokban gyors és kitünő segélyt ad; tüdő-, hörgbántalmaknál, hugycsőhólyag hurutoknál és járványos betegségek alkalmával kitünő gyógyszer képez, — mindenkor megrendelhető

MARSALKÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvizbérlnél Nyiregyházán; s kapható jelesb gyógyszerárakban, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben is.

Szülők figyelmébe.

Christmann Tódor polgári családjá Sztrázsán (Szepesm. Poprád közeleiben) a közeledő iskolai évre felfogad

teljes ellátásra,

jutányos ár mellett, olyan gyermekeket, a kiknek szülői ohajtják, hogy azok a német nyelvet alaposan megtanulják. — Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál bárkinek Kovács Zsigmond ur Rimaszombatban.

Hirdetmény.

3073. sz. — A rimaszombati kir tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Plauka György végrehajtatónak Lenkei János hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 150 frt. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Feled község határában fekvő feledi 101. sztk. A. 1—9. sor sz. a. foglalt Lenkey János birtokára 320 frt. feledi 119. sztk. foglalt 430. hrjzból Lenkey János 1/12 rész jutalékára 24 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888 évi október hó 26 ik napján dél e. 10. órakor Feled községben a községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak,

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a feledi 101. sztk. birtokra 32 frt 10 krt, feledi 119. sztk. ingatlanra 2 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1888. június hó 16-ikn apján.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. Hänrich, kir tszéki bíró.

ANDRIK SÁMUEL,

kályhagyára

Tamásfalán, (u. p. Rimaszombat).

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Tamásfalán (saját házamban) mindenféle alaku, nagyságu és színü, saját gyártmányu s közzénnel is fűthető kész, raktáron levő

cserépkályhák

nagy választékban, jutányos áron mindig kaphatók. — Megrendelések pontosan teljesítettek. 5—*

ANDRIK SÁMUEL, kályhás mester.

Hirdetmény.

3803. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pósa István végrehajtatónak Pósa János és Bettes Eszter végrehajtást szenvedő elleni 32 frt 75 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Radnót község határában fekvő a radnóti 220 sztk. A. 1. 1 — 55 sorszám alatt foglalt ingatlanokból Forgon Jánost illető 1/3 részére 233 frt. kikiáltási árban és ugyanazon tjkben C. 1. 2. 5. alatt Forgon János és neje Bettes Eszter javára bekebelezett 480 frt követelésére az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok a követelés az 1888. évi október hó 25 ik napján dél e. 10. órakor Radnót községbe a községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak,

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 23 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1888. évi június hó 6. napján.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. Hänrich, tszéki bíró.

Hirdetmény.

A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Rimaszombati takarékpénztár végrehajtatónak Tanko Zsuzsanna Borsos Istvánné végrehajtást szenvedő elleni 136 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Alsó Pokorágy község határában fekvő az alsó-pokorágyi 41-ik sztkben foglalt Tanko Zsuzsanna Borsos Istvánné nevéü álló 6/24. úrb. telekre az árverést 756 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888-ik évi október hó 30-ik napján délelött 10 órakor Alsó-pokorágy községben a községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át, vagyis 75 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni

Kelt Rimaszombat, 1888. évi június hó 8-ik napján.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. Hänrich, kir. tszéki bíró.